

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2018
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 558/2017
populárny názov	podmienečné prepustenie
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Skutočnosť, že sa podmienečne odsúdený neoprávnené zdržiava v cudzine, nebráni súdu, aby mohol do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnúť podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona o tom, či sa podmienečne odsúdený osvedčil alebo nie. Tato skutočnosť sama o sebe nemôže brániť tomu, aby uplynula jednoročná lehota podľa § 60 Trestného zákona.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 podmienečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 T 4/2000 z 19. apríla 2000 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 To 31/2000 zo 16. januára 2001 pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon č. 140/1961 Zb.“) vo výmere 15 rokov, pričom sťažovateľovi určil skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov.</p> <p>Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017 bolo vyslovené, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmienečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov, 4 mesiacov a 24 dní vykoná. Krajský súd napadnutým rozhodnutím podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov zamietol sťažovateľom podanú sťažnosť voči uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017.</p> <p>Sťažovateľ namieta, že odvolací súd sa nesprávne stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu, ktorý ale nerozhodoval v sťažovateľovej veci podľa § 64 ods. 3 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005, lebo je pre neho priaznivejší. Je potrebné v prvom rade poukázať na to, že súd prvého stupňa porušil zákon, keď opomenul prechodné ustanovenie § 437 ods. 3 súčasného Trestného zákona, podľa ktorého sa pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmienečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo</p>

	<p>rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu u trestov uložených pred účinnosťou tohto zákona postupuje podľa doterajších predpisov. Okrem toho platí zásada, že pri rozhodovaní v otázkach týkajúcich sa trestu je potrebné postupovať podľa zákona, ktorý je pre odsúdeného priaznivejší.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa § 61 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. po výkone polovice uloženého alebo podľa rozhodnutia prezidenta republiky zmierneného trestu odňatia slobody môže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Podľa § 61 ods. 2 citovaného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd na to, do ktorej nápravno-výchovnej skupiny je odsúdený zaradený.</p> <p>Podľa § 63 ods. 1 citovaného zákona pri podmiennečnom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmiennečným prepustením odsúdeného.</p> <p>Podľa § 63 ods. 3 citovaného zákona podmiennečne prepustenému môže súd uložiť primerané obmedzenia smerujúce k tomu, aby viedol riadny život; môže mu aj uložiť, aby podľa svojich síl nahradil škodu, ktorú trestným činom spôsobil.</p> <p>Podľa § 64 ods. 1 citovaného zákona ak podmiennečne prepustený... viedol v skúšobnej dobe riadny život a vyhovel uloženým podmienkam, súd vysloví, že sa osvedčil; ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa zvyšok trestu vykoná.</p> <p>Podľa § 64 ods. 2 citovaného zákona ak súd vyslovil, že sa podmiennečne prepustený... osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď bol podmiennečne prepustený...</p> <p>Podľa § 64 ods. 3 citovaného zákona u podmiennečne prepusteného... má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmiennečnému prepusteniu... tiež vtedy, keď súd bez jeho viny neurobil do roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnutie podľa odseku 1.</p> <p>Podľa § 437 ods. 2 Trestného zákona pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu pri trestoch uložených po nadobudnutí účinnosti tohto zákona za trestný čin podľa zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov postupuje sa podľa tohto zákona. Podľa § 437 ods. 3 Trestného zákona pri posudzovaní splnenia podmienok na rozhodovanie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo rozhodovaní o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu u trestov uložených pred účinnosťou tohto zákona sa postupuje podľa doterajších predpisov.</p> <p>Sťažovateľ bol uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 T 4/2000 z 19. apríla 2000 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 31/2000 zo 16. januára 2001 pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. vo výmere 15 rokov, pričom sťažovateľovi určil skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 nadobudlo právoplatnosť 16. decembra 2010 a skúšobná doba uplynula 16. decembra 2015.</p> <p>Krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 Ntc 204/2016 z 10. augusta 2016 podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a</p>

doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, uznal rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 75Hv 29/15f z 5. mája 2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň sp. zn. 22Bs 324/15f z 19. januára 2016, ktorým bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere jedenásť rokov. Krajský súd zároveň vyslovil, že sťažovateľ uložený trest odňatia slobody vo výmere jedenásť rokov odňatia slobody vykoná na území Slovenskej republiky, pričom mu bola podľa § 38 ods. 1 Trestného zákona (platného v Rakúskej republike) do trestu odňatia slobody započítaná väzba od 30. januára 2015 do 5. mája 2015. Sťažovateľ bol pre výkon trestu odňatia slobody v Slovenskej republike zaradený podľa § 48 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Najvyšší súd na odvolanie sťažovateľa svojím uznesením sp. zn. 4 Urto 7/2016 z 25. októbra 2016 zamietol sťažovateľom podané odvolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 Ntc 204/2016 z 10. augusta 2016 ako oneskorene podané. Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 2 TdoV 4/2017 z 28. marca 2017 odmietol sťažovateľom podané dovolanie. V súčasnom období sťažovateľ vykonáva trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Ntc 204/2016 z 10. augusta 2016 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 4/2017 z 28. marca 2017 v konaní o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 bolo vyslovené, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov, 4 mesiacov a 24 dní vykoná.

Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 30/1998 z 24. júna 1999 vyplýva, že „I. *Zákonná fikcia, že sa odsúdený osvedčil v zmysle § 60 ods. 3 Trestného zákona a § 64 ods. 3 Trestného zákona nastane až po jednom roku od uplynutia určenej skúšobnej doby, ale iba v prípade, ak súd v tejto lehote neurobil rozhodnutie podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona alebo § 64 ods. 1 Trestného zákona bez toho, že by na tom mal odsúdený vinu.*“ ... *«Ako vyplýva z vyššie cit. vyjadrení dožadovaných súdov, bod 3. kumulatívne stanovených podmienok v prevažnej väčšine vykladajú tak, že vinu odsúdeného na tom, že súd nemohol o osvedčení alebo neosvedčení rozhodnúť v lehote jedného roka po uplynutí skúšobnej doby, vidia v takom konaní odsúdeného, ktoré smeruje k vyhýbaniu sa tomu, aby súd mohol vôbec rozhodnúť. Toto vyhýbanie sa charakterizujú najmä neohlásenou a častou zmenou pobytu odsúdeného, nepreberaním poštových zásielok odsúdeným, hoci býva na uvedenej adrese, útekem z väzby v novej veci, sebapoškodzovaním vo väzbe, a tým aj marením konania, alebo iným marením dôkazov, opakovaným neúspešne vznášaným námietkam zaujatosti a pod., v dôsledku čoho nemôže v určenej lehote vykonať ani vyšetrovanie, ako sa správal odsúdený vo všetkých miestach, kde mal pobyt, ani v dôsledku ďalšieho správania sa odsúdeného včas vo veci rozhodnúť. Tento prístup treba považovať za správny. Konštatovanie, že za vinu odsúdeného v tomto zmysle nie je možné považovať ani jeho trestné stíhanie za trestný čin spáchaný počas plynutia skúšobnej doby, ak sa toto stíhanie neskončilo (hoci aj neprávoplatne), ani v lehote jedného roka po uplynutí skúšobnej doby, treba však dôsledne zisťovať na podklade spisových materiálov. Zákonodarca ráta s možnosťou negatívneho rozhodnutia už počas plynutia skúšobnej doby (porovnaj znenie § 60 ods. 1 a § 64 ods. 1 veta za bodkočiarkou Trestného zákona „ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa trest, resp. zvyšok trestu, vykoná“). Pre prípad, že sa tak nestane a s vedomím, že vyšetrovanie o správaní sa odsúdeného počas skúšobnej doby môže byť relatívne náročné na čas, stanovil súdu čas jedného roka po uplynutí skúšobnej doby, ako neprekročiteľnú lehotu na to, aby rozhodol v zmysle prvého odseku oboch ustanovení. Zmyslom ust. § 60 ods. 3 a § 64 ods. 3 Trestného zákona je vytvoriť stav právnej istoty. Tento stav sú súdy povinné vytvárať včasným rozhodovaním podľa príkazu uvedeného v týchto ustanoveniach, t.j. vydať príslušné rozhodnutie maximálne v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, lebo také rozhodnutie má právny význam pre odsúdeného jednak v občianskom živote*

(napr. výpis z registra trestov) a jednak v prípade ďalšieho trestného stíhania z hľadiska hodnotenia jeho recidívy v zmysle § 34 písm. j) alebo § 41 trestného zákona, ako aj v ďalších súvislostiach. Princíp prezumpcie neviny bude však zachovaný, ak súd rozhodujúci vo vykonávacom konaní o osvedčení odsúdeného, vyčká na právoplatný rozsudok, ak je odsúdený trestne stíhaný za trestný čin, ktorý spáchal v skúšobnej dobe. Z vyššie cit. formulácie § 60 ods. 1 (event. § 64 ods.1) Trestného zákona nepochybne vyplýva, že rozhodnutie o vykonaní trestu môže súd urobiť ako v priebehu skúšobnej doby, tak aj po jej uplynutí. Znenie tohto ustanovenia takto konkretizuje § 60 ods. 3 Trestného zákona, že tak treba urobiť do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, inak sa má za to, že podmiennečne odsúdený sa osvedčil, ale len vtedy, ak súd nerozhodol v tejto jednoročnej lehote, hoci odsúdený na tom nemá vinu. Ak na tom odsúdený vinu má, neplatí uvedená zákonná fikcia a súd môže rozhodnúť podľa § 60 ods. 1 alebo § 64 ods. 1 Trestného zákona aj po jednom roku od uplynutia skúšobnej doby... Ak sa preukáže, že súd nerozhodol v jednoročnej lehote po uplynutí skúšobnej doby v dôsledku vlastných prietahov, t.j. bez zavinenia odsúdeného, musí konštatovať, že sa má za to, že sa podmiennečne odsúdený (prepustený) osvedčil. Existenciu zákonnej fikcie v zmysle § 60 ods. 3 a § 64 ods. 3 trestného zákona nie je potrebné konštatovať rozhodnutím, lebo vyplýva zo zákona. „má sa za to, že sa (podmiennečne odsúdený, resp. prepustený, atď.) osvedčil.“»

Z komentára k Trestnému zákonu je zrejmé:

„Pokud se podmíněně odsouzený v průběhu zkušební doby, případně jednoho roku od jejího uplynutí, nachází ve vazbě v jiné trestní věci nebo vykonává trest odnětí svobody, tato skutečnost sama o sobě nezakládá jeho vinu na tom, že soud do roku od uplynutí zkušební doby rozhodl o tom, zda se osvědčil (srov. R 9/1989). R 28/1987 Skutečnost, že podmíněně odsouzený se neoprávněně zdržuje v cizině, nebrání soudu, aby mohl do jednoho roku od uplynutí zkušební doby rozhodnout ve smyslu § 60 odst. 1 TrZ o tom, zda podmíněně odsouzený se svědčil, či nikoliv. Taková skutečnost sama o sobě tedy nemůže bránit tomu, aby uplynula jednoroční lhůta podle § 60 odst. 2 TrZ. (Doc. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., JUDr. František Půry, JUDr. Stanislav Rizman, Trestní zákon, komentář, 6., doplněné a přepracované vydání 2004, C.H.Beck).“

Úsatvný súd sa stotožňuje s argumentačnými námietkami sťažovateľa a konštatuje, že krajský súd rozhodujúci o nesplnení podmienok osvedčenia sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody a nariadení výkonu zvyšku trestu odňatia slobody po uplynutí jedného roka od uplynutia skúšobnej doby postupoval arbitrárne, keď nevykonal ústavne súladný výklad príslušného ustanovenia § 437 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., a to na úkor základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V okolnostiach danej veci z § 437 ods. 2 Trestného zákona (napokon aj zo stanoviska generálnej prokuratúry bod 5.1.1.2) celkom jednoznačne vyplývala povinnosť okresného súdu postupovať podľa § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a rozhodnúť o osvedčení/neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v lehote do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby stanovenej na päť rokov, teda do 16. decembra 2016 (uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Pp 144/2010 zo 16. decembra 2010 nadobudlo právoplatnosť 16. decembra 2010 a skúšobná doba uplynula 16. decembra 2015. Jednoročná lehota od konca skúšobnej doby uplynula 16. decembra 2016). Okresný súd rozhodol svojím uznesením sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017 o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe a o výkone zvyšku trestu v trvaní 3 rokov, 4 mesiacov a 24 dní. Predmetné rozhodnutie nepochybne prekročilo stanovenú ročnú lehotu.

Nosnou bola preto otázka, či v prípade sťažovateľa vznikla zákonná fikcia „osvedčenia sa“ alebo okresný (krajský) súd mohol rozhodnúť aj po uplynutí ustanovenej lehoty. Zákonná fikcia „osvedčenia sa“ ex lege mala nastať vtedy, ak súd neurobil do roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnutie o osvedčení alebo o neosvedčení. Jednou z podmienok zákonnej fikcie bolo, aby sa

preukázala skutočnosti, že podmienične prepustený nemal žiadnu vinu na absencii rozhodnutia súdu.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí bez ďalšieho tvrdí, že „Ustálená súdna prax... bola taká, že pokiaľ bolo voči odsúdenému vedené trestné stíhanie, táto prekážka sa považovala za zavinenie na strane odsúdeného a súd o jeho osvedčení, či neosvedčení mohol rozhodovať aj po uplynutí tejto ročnej lehoty, dokonca neobmedzene až do doby, kým nepoznal výsledok trestného stíhania.“ (bod 7.1). K podobnému záveru in concreto prichádza aj generálna prokuratúra: „Sťažovateľ sa dopustil v skúšobnej dobe závažnej trestnej činnosti v inom štáte Európskej únie, ktorý viedol proti nemu trestné stíhanie. Vo všeobecnosti sa už tento samotný fakt, ktorý konajúci súd nemôže za nijakých okolností prehliadnuť, kladie za vinu podmienične prepustenému, pretože významne sťažuje rozhodnutie súdu o splnení podmienok jeho osvedčenia sa, čím sa narušuje aj možnosť vzniku tzv. zákonnej fikcie osvedčenia sa“, hoci generálne tvrdí „skutočnosť, že sa podmienične prepustený zdržiaval v cudzine alebo sa nachádzal vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, nie vždy zakladala jeho vinu na tom, že súd do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol o jeho osvedčení/neosvedčení sa (bližšie rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. Rt 28/1987)“.

Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu prijalo k nastolenému problému stanovisko, v ktorom pomenúva typické znaky zavineného konania odsúdeného (medzi ktorými sa spáchanie trestného činu v skúšobnej dobe v zahraničí nenachádza, pozn.), ďalej ingeruje princíp právnej istoty a uvádza, že „rozhodnutie o vykonaní trestu môže súd urobiť ako v priebehu skúšobnej doby, tak aj po jej uplynutí. Znenie tohto ustanovenia takto konkretizuje § 60 ods. 3 Trestného zákona, že tak treba urobiť do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, inak sa má za to, že odmienečne odsúdený sa osvedčil, ale len vtedy, ak súd nerozhodol v tejto jednoročnej lehote, hoci odsúdený na tom nemá vinu.“

Z obsahu uvedeného a predostretej judikatúry je zrejmé, že výkon trestu odňatia slobody alebo výkon väzby v inej trestnej veci (v okolnostiach sťažovateľovej veci jeho trestné stíhanie na území Rakúskej spolkovej republiky) nemožno bez ďalšieho pričítať na vrub sťažovateľovi. Tento záver je posilnený aj samotnou skutočnosťou, že príslušné Ministerstvo spravodlivosti Rakúskej spolkovej republiky požiadalo už 11. apríla 2016 krajský súd o uznanie rozsudku Krajinského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 75Hv 29/15f z 5. mája 2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajinského súdu Viedeň sp. zn. 22Bs 324/15f z 19. januára 2016, v dôsledku čoho tak krajský súd, ako aj okresný súd mali/mohli disponovať informáciou o právoplatnom odsúdení sťažovateľa v Rakúskej spolkovej republike. Túto skutočnosť je/bolo možné zistiť aj z odpisu registra trestov. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pp 144/2010 namiesto toho, aby aplikoval na vec sa vzťahujúcu zákonnú úpravu § 437 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., nahradil túto účelovým výkladom § 68 ods. 2 Trestného zákona. Tým, že krajský súd v sťažnostnom konaní svojím napadnutým rozhodnutím odobril postup okresného súdu a závery v jeho uznesení sp. zn. 1 Pp 144/2010 z 20. júna 2017, konal taktiež v rozpore s § 437 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 64 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., a dopustil sa tak porušenia sťažovateľom označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva kvalifikoval sťažovateľovu námietku o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajinského súdu ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o nariadenie výkonu podmienične odloženého trestu odňatia slobody z dôvodu neosvedčenia sa sťažovateľa v skúšobnej dobe. Toto konanie, podobne ako konanie o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (III. ÚS 548/2011, II. ÚS 441/2012, III. ÚS 244/2017) či konanie o zmene spôsobu výkonu trestu, alebo konanie o milosť a pod., sa totiž netýka rozhodnutia o „trestnom obvinení“ ani rozhodnutia o „občianskych právach a záväzkoch“. Pokiaľ ide o výkon

	<p>rozhodnutí v trestných veciach, je čl. 6 dohovoru „vo svojej trestnej časti“ zásadne neaplikovateľný, pretože tu už nejde o rozhodovanie o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Rôzne konania týkajúce sa okolností výkonu uložených trestov (najmä trestu odňatia slobody) však môžu podliehať ochrane podľa čl. 6 dohovoru, avšak za predpokladu, že ide o rozhodovanie o „občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutie vo veci Enea proti Taliansku, rozsudok zo 17. 9. 2009). Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver o tom, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania, ktorá v trestných veciach zásadne nepresahuje okamih právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Sťažnosť sťažovateľa v tejto časti je teda nezlučiteľná ratione materiae s čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 porušené bolo.</p> <p>Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 90/2017-140 z 8. augusta 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia. Vo vzťahu k namietnému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosti nevyhovel.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>ESLP: Enea proti Taliansku, rozsudok zo 17. 9. 2009 NSSR: stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 30/1998 z 24. júna 1999</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>výklad (interpretácia)-ústavne konformný výklad (interpretácia)-právnej normy trest-podmienečný práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu</p>

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 159/2018
populárny názov	súdom prijaté vyhlásenie o vine a dovolanie
sudca spravodajca	Milan Lálík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	16.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Protokol č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Proti rozsudku vyhlásenému po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku môže podať dovolanie len minister spravodlivosti na základe podnetu a obvinený môže v tomto prípade podať dovolanie len proti výroku o treste.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ ako obžalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 38 T 65/2014 z 10. februára 2015 (ďalej len „rozsudok

	<p>okresného súdu“) uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) a e) a ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol podľa § 208 ods. 2, § 38 ods. 2 a 3, § 36 písm. j), l) a n) a § 39 ods. 1 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu piatich rokov so súčasným uložením probačného dohľadu podľa § 51 ods. 4 Trestného zákona. Krajský súd na základe odvolania okresného prokurátora rozsudkom sp. zn. 4 To 66/2015 zo 14. júla 2015 zrušil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste podľa § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 2 Trestného poriadku a uložil sťažovateľovi podľa § 208 ods. 2 s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. j) a l) Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní siedmich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Sťažovateľ podal prostredníctvom svojho obhajcu proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 6/2017 z 27. februára 2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, keďže neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.</p> <p>Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivé trestné konanie, ktoré sťažovateľ odôvodňuje porušením zásady nebyť dvakrát stíhaný a potrestaný za ten istý skutok, ako aj postupom krajského súdu, ktorý zmenil výrok o treste v neprospech sťažovateľa na základe zmeny skutkového stavu bez doplnenia dokazovania. Sťažovateľ nesúhlasí s názorom najvyššieho súdu, že nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania, v dôsledku čoho sa najvyšší súd odmietol zaoberať jeho námietkami a argumentáciou uplatnenou v konaní a nevysporiadal sa s dôvodmi dovolania.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V súvislosti s napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd predovšetkým akcentuje skutočnosť, že predmetom posúdenia krajského súdu v rámci odvolacieho konania bol len výrok o treste, ktorý bol napadnutý odvolaním okresného prokurátora. Výrok o vine sťažovateľa, ktorý bol okresným súdom prijatý na základe jeho vyhlásenia ako obžalovaného podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, nadobudol právoplatnosť už v konaní pred súdom prvého stupňa, v dôsledku čoho bol krajský súd týmto výrokom viazaný a bol povinný z neho vychádzať pri rozhodovaní o treste. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že námietky sťažovateľa vzťahujúce sa na výrok o vine (ktorý je súčasťou len rozsudku okresného súdu), resp. námietky na tento výrok nadväzujúce (námietka porušenia zásady „ne bis in idem“), ktoré neboli predmetom odvolacieho konania, a preto nemohli byť ani dotknuté napadnutým rozhodnutím krajského súdu, sa prima facie javia ako zjavne neopodstatnené z dôvodu neexistencie príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa.</p> <p>Sťažovateľ vo vzťahu k výroku o treste namietal, že krajský súd zmenil výrok o treste v jeho neprospech tým, že zmenil skutkový stav v rozsahu poľahčujúcich okolností a okolností pre mimoriadne zníženie trestu bez toho, aby vykonal (doplnil) dokazovanie, čím porušil ustanovenie § 322 ods. 1 Trestného poriadku. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku z dôvodu, že uložený trest je neprimeraný, keď na základe posúdenia skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa dospel k záveru, že u sťažovateľa neboli splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Keďže krajský súd, čo sa týka okolností pre mimoriadne zníženie trestu, vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa, nebol podľa názoru ústavného súdu dôvod na postup podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku. Na druhej strane treba dať za pravdu sťažovateľovi, že krajský súd zmenil skutkový stav v rozsahu poľahčujúcich okolností, keď oproti skutkovému stavu zistenému súdom prvého stupňa nezohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo</p>

strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že skutočnosť, že krajský súd pri rozhodovaní o treste zohľadnil dve namiesto troch poľahčujúcich okolností, je bez právneho významu, pretože skutočnosť, že v prípade sťažovateľa prevažovali poľahčujúce okolnosti, bola len dôvodom na postup podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona, ktorý krajský súd v prípade sťažovateľa aj aplikoval a uložil mu trest odňatia slobody na samej spodnej hranici trestnej sadzby vo výmere 7 rokov. Preto uvedené pochybenie krajského súdu nemalo v okolnostiach prípadu sťažovateľa vplyv na spravodlivosť procesu ako celku ani na jeho výsledok, a teda nebolo v rozpore s požiadavkami čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavnému súdu sa, naopak, javí ako arbitrárny právny názor okresného súdu, ktorý objektívne nedostatočne hodnotil možnosti použitia ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu a vo svojom rozsudku vôbec neodôvodnil, prečo považoval uloženie trestu sťažovateľovi v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby za neprimerane prísne.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd v ňom dospel k záveru (odvolávajúc sa na rozhodnutie najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017), že proti rozsudku vyhlásenému po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku môže podať dovolanie len minister spravodlivosti na základe podnetu a obvinený môže v tomto prípade podať dovolanie len proti výroku o treste. Sťažovateľ argumentoval, že uvedené rozhodnutie riešilo inú situáciu, a preto nie je aplikovateľné na jeho prípad. Samotné označené rozhodnutie najvyššieho súdu tento záver vyvracia, keďže sa v ňom explicitne uvádza, že „len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok (trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a/ Tr. por., rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Tr. por., rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Tr. por.“ pričom „rozširujúci výklad ust. § 257 ods. 5 Tr. por., v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., proti rozsudku súdu prvého stupňa neprichádza do úvahy“.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa ústavný súd pre úplnosť dodáva, že v jeho prípade výrok o vine nebol rozhodnutím krajského súdu dotknutý, keďže odvolaním prokurátora bol napadnutý len výrok o treste. Keďže súdom prijaté vyhlásenie o vine nie je napadnuteľné odvolaním, sťažovateľ sa ani nemohol právne účinným spôsobom vzdať práva na podanie odvolania. Rozsudok okresného súdu vo výroku o vine teda nadobudol právoplatnosť už v konaní pred súdom prvého stupňa. Dovolanie sťažovateľa z dôvodov týkajúcich sa výroku o vine formálne smerovalo proti rozhodnutiu krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorý o vine sťažovateľa ani nerozhodoval.

Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci boli nezlučiteľné so základným právom účastníka konania na súdnu ochranu či so

	<p>zásadami spravodlivého procesu. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol dostatočné a presvedčivé dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, keďže neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. S poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že spôsob aplikácie príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich dovolacie konanie vychádzajú z rozhodnutia najvyššieho súdu uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017, ako aj zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010 (podľa ktorého nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod) najvyšším súdom nevykazuje znaky svojvoľnosti či arbitrárnosti. Napadnuté uznesenie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie a ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Skutočnosť, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa a že vyslovil právny názor, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu vrátane sťažovateľom prezentovanej argumentácie konštatuje, že ako krajský súd ako súd odvolací, tak aj najvyšší súd ako súd dovolací konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatne pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávnych a procesnoprávnych zákonných ustanovení sú napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 4 protokolu č. 7 postupom a napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu, preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>trest-poľahčujúce a prit'azujúce okolnosti trest-nepodmienečný trest-rozhodnutie o treste princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-zásada ne bis in idem</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 160/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Neodkladné opatrenie</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Milan L'alík</p>

druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	16.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Civilný sporový poriadok na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku upustil od pôvodnej koncepcie bezpodmienečnej väzby predbežného (teraz neodkladného) opatrenia na konanie vo veci samej. Neodkladné opatrenie podľa Civilného sporového poriadku môže súd podľa okolností nariadiť pred začatím konania, počas konania alebo po jeho skončení. Zákon predpokladá iba dva dôvody na uplatnenie tejto formy procesného zabezpečenia, a to jednak potrebu bezodkladne upraviť pomery a jednak obavu, že exekúcia bude ohrozená; ich vzájomná kumulácia nie je vylúčená.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľke v procesnom postavení žalovanej v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedenom na Okresom súde Košice-okolie pod sp. zn. 14 C 43/2012 bol na návrh žalobkyne z 5. júna 2017 neodkladným opatrením Okresného súdu Košice-okolie č. k. 11 C 43/2012- 133 zo 6. júla 2017 uložený zákaz nakladať s označenými nehnuteľnosťami a zároveň vymedzený rozsah tohto zákazu. Krajský súd po podaní odvolania žalovanou napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Sťažovateľka sa nestotožnila s rozhodnutiami krajského súdu a okresného súdu, ktoré podľa jej názoru prehliadli predmet sporu, pokiaľ neodkladným opatrením bol uložený zákaz nakladať s pozemkami v podiele 1/1 (ako celku), i keď v takomto rozsahu celkom zjavne žalobcovia neuplatnili svoje práva v prebiehajúcim konaní, postupom súdov bolo zároveň porušené právo sťažovateľky na presvedčivé a vnútorne neprotirečivé odôvodnenie rozhodnutia.
z odôvodnenia	<u>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu</u> Sťažovateľka mala právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie (čo využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd (čo sa aj stalo). Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky [§ 357 písm. d) Civilného sporového poriadku] vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia v sťažnosti označených práv napadnutým uznesením okresného súdu pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci. <u>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu</u> Sťažnosť sťažovateľky v tejto časti smeruje proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu krajského súdu, ktorý rozhodoval v riadnom opravnom konaní proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým došlo k nariadeniu neodkladného opatrenia, proti ktorému sťažovateľka nepodala dovolanie pre jeho neprípustnosť. Z hľadiska princípu subsidiarity ústavnej sťažnosti a dovolania v danom prípade ústavný súd konštatuje existenciu právomoci ústavného súdu preskúmavať napadnuté rozhodnutie krajského súdu. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu je vylúčená zákonom [§ 421 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku]. Dovolanie pre tento prípad nie je prípustné ani v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku. Neodkladné opatrenie je procesný nástroj – opatrenie – ktorému nepredchádza „klasický“ postup pri hľadaní a nachádzaní hmotného práva súdom. Procesný postup, ktorý prípadne vedie k pozitívnemu

záveru o nevyhnutnosti (potrebe) úpravy „pomerov“, sa zakladá (len) na osvedčení (spravdepodobnení) určitých skutočností.

To samo osebe signalizuje, že ide o postup osobitný, a teda odlišný od toho, ktorý sa spája s rozhodovaním vo veci samej i s rozhodnutím, ktorým by sa toto konanie mohlo skončiť. V kontinentálnom právnom prostredí inštitút neodkladných opatrení v civilnom procese súvisí s hlavným konaním vo veci samej. V nadväznosti na to majú viaceré krajiny procesné kódexy, ktoré obsahujú ustanovenia dočasne zabezpečujúce v civilnom konaní súkromnoprávne nároky, žaloby i exekúcie.

Ústavný súd už vo veciach sp. zn. II. ÚS 741/2017, sp. zn. II. ÚS 447/2017, sp. zn. II. ÚS 340/2015 a sp. zn. II. ÚS 90/2018 uviedol, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Aj v konaniach, v rámci ktorých všeobecný súd rozhoduje o neodkladných opatreniach, musia byť dodržané minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (IV. ÚS 136/2014). Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né následnou činnosťou všeobecného súdu napr. v konaní o veci samej (I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013).

Posúdenie podmienok na (ne)nariadenie neodkladného opatrenia je vecou, ktorá zásadne patrí do právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) ústavný súd preto v zásade nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach. Ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí súdu o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by takým rozhodnutím došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor so základným právom na súdnu ochranu (pozri napr. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07). Z uvedených dôvodov je preto ústavný súd vo svojej judikatúre zdržanlivý v prieskume uznesení, ktorými sa rozhoduje iba o neodkladných opatreniach (porovnaj II. ÚS 261/2013, I. ÚS 141/2017).

Podstatou výhrad sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu krajského súdu je nedostatočnosť a nepresvedčivosť jeho odôvodnenia, ale (aj) nezákonnosť spájaná s posúdením predpokladov nariadeného neodkladného opatrenia, ktoré presahuje predmet tohto sporu.

Ústavný súd považuje za dôležité poznamenať, že Civilný sporový poriadok na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku upustil od pôvodnej koncepcie bezpodmienečnej väzby predbežného (teraz neodkladného) opatrenia na konanie vo veci samej. Neodkladné opatrenie podľa Civilného sporového poriadku môže súd podľa okolností nariadiť pred začatím konania, počas konania alebo po jeho skončení. Zákon predpokladá iba dva dôvody na uplatnenie tejto formy procesného zabezpečenia, a to jednak potrebu bezodkladne upraviť pomery a jednak obavu, že exekúcia bude ohrozená; ich vzájomná kumulácia nie je vylúčená.

Nariadené neodkladné opatrenie sa má dotýkať nielen časti nehnuteľností (ako podielu z celku), ktoré tvoria predmet tohto vylúčeného konania, ale aj tých častí nehnuteľností (ako podielu z celku), ktorým už má svedčiť exekučný titul vydaný súdom v pôvodnom konaní. Obava z ohrozenia exekúcie je opodstatneným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj po skončení

	<p>konania (porovnaj Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinova, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H.Beck, 2016, 1087 a 1093 s.), prípadne aj v jeho priebehu.</p> <p>V kontexte možnosti, že neodkladné opatrenie sa môže, ale i nemusí bezprostredne viazať na konanie vo veci samej, je potom podľa názoru ústavného súdu námietka sťažovateľky o „prekročení predmetu sporu“ v intenciách tohto konkrétneho prípadu z ústavného hľadiska neopodstatnená, pokiaľ tu popri potrebe bezodkladne upraviť pomery počas určitého konania súbežne existuje aj obava z ohrozenia budúcej exekúcie na podklade už existujúceho exekučného titulu vydaného v inom konaní za predpokladu, že obe konania vzájomne súvisia, na seba nadväzujú alebo sa inak dopĺňajú.</p> <p>Ústavný súd napokon vychádzal aj zo svojej judikatúry, podľa ktorej je integrálnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Povinnosťou všeobecného súdu je preto uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Obdobne tak z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že právo na spravodlivé konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgídias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Obdobne ESLP v rozsudku Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.</p> <p>Ústavný súd nezistil žiadne ústavnoprávne vady napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré by odôvodňovali zásah do namietaného uznesenia krajského súdu v súlade s jeho právomocami, a preto pri predbežnom prekovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol sťažnosť sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmietol.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>vlastníctvo opatrenie-neodkladné nehnuteľnosť</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 188/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>odmena advokáta v incidenčnom spore</p>

sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	30.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	
skutkový stav a základné fakty	Predmetom konania vedeného okresným súdom ako súdom prvého stupňa a krajským súdom ako súdom odvolacím bola incidenčná žaloba poisťovne, o určenie pravosti pohľadávky popretej v konkurznom konaní. Podľa sťažovateľky takéto preskúmavanie sa týkalo skúmania vlastnej pohľadávky v súdnom konaní, a preto tarifnou hodnotou práva bola „hodnota pohľadávky“ (§ 9 ods. 1 a § 10 ods. 1 a 2 advokátskej tarify); použitie § 11 ods. 1 písm. a) tarify preto neprichádzalo do úvahy. Nesprávnou aplikáciou uvedenej právnej normy krajským súdom došlo podľa sťažovateľky k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľky garantovaných čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).
z odôvodnenia	<p>Podstata sťažovateľkiných námietok spočíva v jej nesúhlase s právnym názorom okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorých konanie o určenie pravosti pohľadávky prihlásenej v konkurznom konaní je potrebné z hľadiska určenia tarifnej odmeny za úkon právnej služby považovať za také, ktorého hodnotu nie je možné vyjadriť v peniazoch.</p> <p>Krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že „V súvislosti s argumentáciou odvolateľa možno konštatovať, že sa Najvyšší súd Slovenskej republiky otázkou určenia výšky tarifnej odmeny advokáta za úkony právnej služby vykonané v incidenčných konaniach zaoberal napr. v rozhodnutiach sp. zn. 1 M Obdo V 17/2006, 4 Obo 262/2007, 2 Obo 98/2009 a 5 Obo 48/2014, pričom Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí č. k. III. ÚS 534/2011-8 zo dňa 13.12.2011 vyslovil, že aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. na určenie tarifnej odmeny advokáta v konaniach o určenie pravosti, výšky alebo poradia pohľadávky nepopiera účel a zmysel tohto ustanovenia, korešponduje s ustálenou súdnou praxou, a právny názor týkajúci sa potreby určenia základu pre výpočet trov právneho zastúpenia na základe rovnakých kritérií ako základu pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci označil za taký, o ktorom nemožno tvrdiť, že je svojvoľný, či arbitráry. Zmeny v súdnej praxi a právnej teórii v tomto smere nie je spôsobilé priniesť doplnenie ustanovenia § 10 ods. 2 vyhlášky vykonané vyhláškou č. 184/2013 Z. z. nemajúce so spôsobom stanovenia výšky tarifnej odmeny v tomto konaní žiadnu logickú súvislosť. Právny názor, ktorým sa súd prvého stupňa riadil, zohľadňuje špecifický charakter konania, predmetom ktorého nie je samotná pohľadávka, ale dôvodnosť jej popretia správcom, a nakoľko súd správne určil aj rozsah úkonov právnej služby a výšku súvisiacich peňažných plnení, odvolací súd jeho rozhodnutie (majúce napriek jeho zahrnutiu do rozsudku charakter uznesenia) podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.“</p> <p>Ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z ústavne významných hľadísk dospel k záveru, že krajský súd primeraným spôsobom reagoval na odvolacie námietky sťažovateľky a vysporiadal sa s okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie o trovách konania. V procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov zo strany krajského súdu teda nebol obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípmi spravodlivosti tak, ako to v podanej sťažnosti tvrdí sťažovateľka.</p>

	<p>Nadväzne na to ústavný súd poukazuje aj na svoje uznesenie sp. zn. III. ÚS 534/2011 z 13. decembra 2011, v ktorom odkazuje na judikatúru najvyššieho súdu, ktorá bola v obdobných právnych veciach ustálená v predchádzajúcom období a bola publikovaná v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 63/2008 (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. I M Obdo V 17/2006), podľa ktorej „žaloba o určenie pravosti, výšky alebo poradia pohľadávky... z dôvodu jej popretia je určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) Občianskeho údneho poriadku. Pri posudzovaní náhrady trov konania úspešnému účastníkovi preto platí, že výška tarifnej odmeny jeho advokáta sa určuje podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ako v spore s neoceniteľnou hodnotou veci.“. Obdobne najvyšší súd rozhodol aj v uznesení sp. zn. 4 Obo 262/2007 z 8. apríla 2008, v odôvodnení ktorého uviedol, že „konanie o tzv. incidenčnej žalobe je z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku zo žaloby určovacím sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku, bez ohľadu na výšku pohľadávky, určenie pravosti ktorej je predmetom konania, v tomto prípade určenia neexistencie právneho dôvodu a výšky ktorej sa žalobca domáha. Podľa názoru odvolacieho súdu, preto aj z hľadiska určenia výšky tarifnej odmeny treba vychádzať z rovnakého princípu, takže žalobcovi patrí náhrada trov konania ako v určovacom spore s neoceniteľnou hodnotou veci. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že v danom prípade nie je možné vychádzať zo zaplateného súdneho poplatku, ako uviedol odvolateľ.“. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že napadnuté uznesenie krajského súdu je v súlade s judikatúrou ustálenou v predmetných prípadoch, a preto ho ústavný súd nepovažuje za arbitrárne a nevidí zatiaľ ani dôvod na zmenu svojej judikatúry.</p> <p>K imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty, zahŕňajúci aj ochranu legálne nadobudnutých a legitímnych očakávaní (PL. ÚS 17/2014, PL. ÚS 53/2015), ktorých súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku, pri opakovaní v rovnakých podmienkach, dala rovnaká odpoveď; a tá sa v tomto prípade dala.</p> <p>Ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva považuje za majetok nielen existujúci majetok vo vlastníctve fyzickej alebo právnickej osoby, teda veci alebo iné aktíva, ktorých vlastníkom je táto osoba, ale i majetok, nadobudnutie vlastníctva, ktoré môže fyzická alebo právnická osoba legitímne očakávať.</p> <p>Ako však už bolo vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uvedené, ústavný súd je toho názoru, že krajský súd ústavne konformne aplikoval ustanovenia vyhlášky o odmenách advokátov; za tejto situácie sťažovateľka nemohla bez splnenia zákonných podmienok očakávať, že jej bude priznaný nárok na náhradu trov konania v ňou uplatnenej výške. Z uvedených dôvodov sťažovateľke nepatrila podľa názoru ústavného súdu ani legitímna nádej na nadobudnutie tohto majetku, a preto je vylúčené, aby rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu jej práva na vlastníctvo, tak ako je toto právo garantované v čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Za situácie, keď sťažovateľka nemala „majetok“, je už bez významu uvažovať o tom, či bola majetku zbavená, resp. či k zbaveniu majetku došlo za splnenia podmienok ustanovených ústavou.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd považuje aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva vlastniť majetok, za zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru</p>	

ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	judikatúra konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-spory vyvolané konkurzom (incidenčné) pohľadávka

Nález - prietahy:

spisová značka	I. ÚS 119/2018
populárny názov	extrémne prietahy
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Námietka nedostatočného personálneho obsadenia okresného súdu následkom dlhodobo chýbajúcich, resp. trvalo preťažených sudcov nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci v primeranej dobe.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sú účastníkmi konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, resp. určenie vlastníckeho práva, ktoré začalo 5. novembra 2001. Do konania vstúpili na základe procesného podania žalobkyne z 23. júna 2006.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Je to teda vec, ktorej povaha si vyžaduje zvýšenú náročnosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného ale neznamená, že všeobecný súd nemá povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 19/00, I. ÚS 145, 03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).</p> <p>Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že nepovažuje posudzovanú vec za právne zložitú. Ústavný súd je ale toho názoru, že vec sťažovateľov možno považovať za skutkovo zložitejšiu, a to najmä vzhľadom na rozsiahlosť dokazovania skutočností, ktoré sa v priebehu sporu menia, a s tým súvisiaceho množstva procesných úkonov účastníkov i súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti však zároveň zdôrazňuje, že ani uvedená skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku namietaného konania pred okresným údom (17 rokov), a tiež aj pred krajským súdom (5 rokov), ktorý vydával len kasačné rozhodnutia, čo svedčí o určitej disfunkcii súdneho systému, ktorá by mala byť ustanovením § 390 CSP odstránená.</p> <p>Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri preskúmaní veci zistil, že sťažovatelia svojim správaním neprispeli k predĺženiu tohto konania, snažili sa byť aktívni, a to aj podaním sťažnosti predsedníčke súdu na prietahy v konaní ešte v roku 2014, ktorú však nepovažovala za opodstatnenú.</p> <p>Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k</p>

	<p>porušení označených práv sřařovatelřov, bol postup samotného okresného řúdu i krajského řúdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku ich postupu došlo k porušení uvedeného základného práva, ústavný řúd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu nebránila řiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04).</p> <p>Ústavný řúd konštatuje, že okolnosťou, ktorá čiastočne narušila plynulosť konania, bola, napriek pomerne často realizovaným úkonom, nekonzentrovanosť a neujasnenosť si predmetu sporu okresným řúdom, čo viedlo k zrušeniu jeho rozhodnutí krajským řúdom, a to viacnásobne.</p> <p>Neefektívny postup krajského řúdu vzhliadol ústavný řúd v tom, že trikrát vo veci vydal zrušujúce uznesenie. Ústavný řúd nepovažuje za primerané, že aj ostatné kasačné rozhodovanie trvalo takmer tri roky. Podľa názoru ústavného řúdu pri sústredenejšom postupe odvolacieho řúdu toto obdobie malo byť kratšie, lebo sa s vecou zaoberal opätovne.</p> <p>Ústavný řúd konštatuje, že príčinou dĺžky konania v namietanom konaní je sčasti nečinnosť okresného řúdu v uvedenom období a sčasti aj jeho neefektívny a nesústredený postup. Okresný řúd teda nezvolil taký procesný postup v namietanom konaní, ktorý by smeroval k rýchlemu prejednaniu veci a k rozhodnutiu vo veci samej. Je zrejmé, že len rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného řúdu a pôsobí aj preventívno-výchovne či stabilizujúco a dôveryhodne na ostatných občanov. Rovnako postupoval aj odvolací řúd, ktorého činnosťou sa nezrýchliło konanie, ale naopak, ešte spomalilo. Takýmto jeho postupom došlo tiež k zbytočným prietřahom.</p> <p>Námietka nedostatočného personálneho obsadenia okresného řúdu následkom dlhodobo chýbajúcich, resp. trvalo preřažených sudcov nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť řúdu za rozhodnutie vo veci v primeranej dobe.</p> <p>Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku namietaného konania, predmet sporu a jeho význam pre sřařovatelřov, ústavný řúd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prietřahom. Na tomto základe ústavný řúd rozhodol, že postupom okresného řúdu i krajského řúdu v namietanom konaní bolo porušené základné právo sřařovatelřov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný řúd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sřařovatelřov na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného aj krajského řúdu porušené.</p> <p>Okresnému řúdu prikazuje konať bez prietřahov.</p> <p>Sřařovateľom priznáva primerané finančné zadostřučinenie v sume 3 000 € každému.</p>
<p>použitě odkazy na relevantnú judikatúru ústavného řúdu, EŠLP a iných řúdiv</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	

klúčové slová	občianske súdne konanie-občiansko-právne konanie prieťahy v konaní-neeфекtívny postup prieťahy v konaní-nečinnosť
----------------------	---

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.